

תקנון הקרן לפיתוח שירותים לילדים ולבני נוער בסיכון

מבוא

על פי סעיף 74 א' לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה - 1995 (להלן: "החוק").
"המוסד יממן, לפי המלצת המועצה, פעילויות המיועדות לפיתוח שירותים לטובת ילדים בסיכון, ובלבד שהסכום הכולל של התחייבויות המוסד, בשנת הכספים פלונית, לממן פעולות כאמור, לרבות התחייבויות לגבי שנות הכספים הבאות, לא יעלה על 15 מיליון שקלים חדשים; מימון לפי סעיף קטן זה ייעשה על פי תנאים וכללים שיקבע השר באישור שר האוצר."
לתקציב המימון על פי סעיף זה ייקרא "הקרן לפיתוח שירותים לילדים ולבני נוער בסיכון" (להלן: "הקרן").

1. אוכלוסיית היעד

הקרן תממן פעילויות המיועדות לפיתוח שירותים לטובת ילדים ובני נוער עד גיל 18 הנמצאים בסיכון או במצוקה מיוחדת על רקע הזנחה, מצוקה כלכלית, היעדר טיפול או התעללות (פיזית, מינית או נפשית (להלן: "התוכניות") לרבות ילדים ובני נוער עבריינים או המשתמשים בחומרים מסוכנים וכן ילדים ובני נוער החשופים לתנאי חיים כגון אלימות, עבריינות או שימוש בחומרים מסוכנים במשפחה, הגורמים או העלולים לגרום לקשיים בתפקוד הילדים ו/או בני הנוער במסגרות החברתיות והחינוכיות הנורמטיביות המקובלות לבני גילם, לרבות מסגרות חינוך בלתי פורמלי (להלן: "הילדים ובני הנוער").

2. יעדים

הקרן תשתתף בתוכניות בתחום הרווח, המיועדות לפיתוח והטמעה של שירותים מקומיים, אזוריים וארציים בקהילה, זאת באמצעות מתן סיוע במימון השקעות בתשתיות ובתפעול לתקופה מוגדרת, כאשר הממשלה, רשויות מקומיות או גוף ציבורי התחייב להמשיך בהפעלת התוכנית (להלן: "הסיוע").

הקרן תפעל בשיתוף פעולה עם גורמים מקומיים, ציבוריים וממשלתיים.

הסיוע האמור יינתן ל:

- א. שדרוג והטמעה של שירותים קיימים ופיתוח של שירותים חדשים.
- ב. פריסה והרחבה של שירותים לאזוריים שבהם קיים חסר באותם שירותים.
- ג. הדרכה של כוח-אדם מקצועי וסמך מקצועי כחלק אינטגרלי של התוכנית המוגשת במטרה לשפר את השירותים הניתנים לילדים.

ד. הכשרת הורים בטיפול בילדים, כחלק מהטיפול הניתן לילדים בתוכנית שהוגשה לקרן.

3. תחומי סיוע

3.1 להשגת היעדים האמורים בסעיף 3 לעיל, רשאית הקרן לסייע, לרבות במשותף עם גורמים אחרים, במימון:

הוצאות שוטפות, לרבות שכר עבודה, עבור כוח-אדם העוסק במתן השירות הישיר לילדים ובני נוער, והכל בתנאי שמתקיימים כל אלה:

- א. הסיוע בתחומים אלה לא יינתן לתקופה העולה על שלוש שנים.
 - ב. מבקש הסיוע המציא התחייבות בכתב של הגורמים המשתתפים במימון התוכנית, להשלמת המימון הדרוש לביצועה, בהתאמה לאמור בסעיף 5.1 להלן.
 - ג. רכישת ציוד ושיפוץ מבנים.
- 3.2 לא יינתן כל סיוע למסגרות חוץ ביתיות למעט דיור בקהילה (כגון דירות מעבר) ופנימיות יום.
- 3.3 לא יינתן סיוע במימון בנייה חדשה.
- 3.4 המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המוסד") רשאי לערוך מחקרים, סקרים ומיפוי צרכים לשם קביעת תחומי סיוע, לבדיקת צרכי הילדים ובני נוער שלהם מיועדת התוכנית ולשם הערכת תרומת התוכניות שקיבלו סיוע, וזאת מתקציב הקרן.

4. שיעורי הסיוע

סכום הסיוע המירבי לתוכנית מסוימת לא יעלה על 90% מהעלות הכוללת של תוכנית, בכפוף לתוכנית העבודה של הקרן, ובלבד ש:

- א. סכום הסיוע לתוכנית והמימון הניתן על ידי כל הגורמים המסייעים למימון לא יעלה על 100% מעלות התוכנית.
- ב. שיעור הסיוע יפחת מידי שנה – בהדרגה: שנה א' עד 90%; שנה ב' עד 80%; שנה ג' עד 70%.
- ג. הסיוע לרכישת ציוד ושיפוץ מבנים לא יעלה על 20% מהיקף התקציב הכולל של התוכנית המוגשת.

5. קריטריונים

- א. סיוע יינתן כאשר קיימת מחויבות של הגורם מקבל המימון (המימון ייקרא (להלן): "הסיוע") להשתתף במימון פיתוח השירות.
- ב. סיוע יינתן למוסדות ללא כוונת רווח בלבד.
- ג. סיוע יינתן לגופים בעלי יכולת מקצועית וביצועית מוכחת להפעלת השירותים המוצעים.

- ד. סיוע יינתן כאשר קיימות התחייבויות של הגורם מקבל המימון או של גורמים ציבוריים להמשך תפעולו של השירות המוצע לפחות לשנתיים נוספות, מעבר ל-3 השנים של התמיכה.
- ה. סיוע יינתן רק לפיתוח שירותים הניתנים ישירות לילדים ובני נוער, למעט האמור בסעיף 3.3 ו 3.4 לעיל.
- ו. סיוע יינתן לתוכניות שהן זמינות ונגישות לכלל הנזקקים להן באותו אזור, על פי קבוצות היעד שיוגדרו בתוכנית.
- ז. לא יינתן סיוע לתוכנית שיש לגורם כלשהו חובה לשאת בה מכוח חוק, ולא יינתן סיוע שיש בו למעשה החלפה תקציבית של שירות שיש גורם המממן אותו המחויב בו מכוח הסדר ציבורי כללי או שהוא מתפקידיו של שירות ציבורי או ממלכתי.
- ח. לא יינתן סיוע אשר יהא בו משום החלפת התקציב שממנו משולמות משכורותיהם של עובדי רשויות מקומיות או עובדי מדינה.
- ט. סיוע יינתן לתוכניות המרחיבות ומטמיעות את השירות הקיים, ולא למימון של תוכניות קיימות במתכונת שפעלו טרם קבלת הסיוע.
- י. סיוע יינתן לתוכניות המרחיבות את התכנים וקשת השירותים שניתנים במתקן קיים המיועדים לאוכלוסיית היעד של הקרן.
- יא. לא יינתן סיוע לגוף שקיבל בעבר סיוע מן המוסד ולא עמד בהתחייבויותיו, אלא אם הוכיח להנחת דעת המוסד, שיש צידוק להתנהגותו, ושחלף לדעת המוסד די זמן המאפשר מתן סיוע חדש.

6. הסבר לקביעת קריטריונים ופריסת התשלומים

1. ככלל, מתווה הסיוע יהיה מודרג, בהתאם לאחוז הסיוע שיינתן על-ידי המוסד. כך למשל - אם מקסימום הסיוע יהיה 90% לשלוש שנים, אחוז הסיוע ופריסתו יהא כדלקמן:
- א. בשנה הראשונה 90%
- ב. בשנה השנייה 80%
- ג. בשנה השלישית 70%
2. אם מדובר בסיוע לרשות מקומית - יינתן מקסימום הסיוע שאושר בוועדות הקרן בהתאם לדרוג הסוציו-אקונומי של הרשות למעט במצבים בהם יש שותף בכיר נוסף (כזה המעניק סיוע משלים בהיקף של לפחות 30% מסך כל הסיוע) המתחייב על סיוע לרשות – ולפיכך, תקצה הקרן סיוע של עד 50%.
3. אם מדובר בגוף מפעיל מסוג עמותה מקומית - יינתן הסיוע בהתאם לזה שחל על הרשות כמפורט בסעיף 2 לעיל.
4. אם מדובר בגוף מפעיל ארצי - המגיש בקשה למספר יישובי 3 (ומעלה) אחוז הסיוע מטעם המוסד לא יעלה על 50% מעלותו הכללית של הפרויקט וזאת בהנחה כי לגופים ארציים מקורות מימון וגיוס נוספים ושביכולתם לנווט את המשאבים הנאספים לטובת רשויות מקומיות.

5. במצב בו מדובר על עמותה המגישה בקשה עבור 3 יישובים ומטה בדרוג סוציו-אקונומי נמוך - המלצה בדבר אחוזי הסיוע תובא אישור חברי הוועדות לצורך הכרעה ביחס לאחוז הסיוע שיינתן על-ידי המוסד ביחס לעלותו הכללית של הפרויקט (בהתחשב באיתנות הפיננסית של הגוף המגיש, ושל הרשויות בהן מדובר).

7. עדיפויות

1. העדיפויות בפיתוח השירותים לטובת ילדים ובני נוער תקבענה מעת לעת על ידי הוועדה הפנימית של המוסד ובאישור מינהלת המוסד, בהתאם לנורמות מקצועיות מקובלות ובהתאם למדיניות הטיפול בילדים ובני נוער (להלן: "תוכנית העבודה של הקרן").
2. עדיפות תינתן לפיתוח שירותים בקהילה ולחיזוק הקשר של הילדים ובני הנוער עם משפחותיהם.
3. עדיפות תינתן ליוזמות פיתוח באזורים בהם קיים מחסור בשירותים לילדים ובני נוער וליצירת רצף שירותים.
4. עדיפות תינתן לתוכניות בהן קיימים מספר גורמים השותפים במימון משמעותי.

8. נוהל אישור הסיוע

1. ועדה פנימית של המוסד

ועדה של המוסד (להלן: "ועדה פנימית של המוסד") שתהיה מורכבת מבעלי תפקידים שיפורטו להלן, תדון בבקשות לקבלת סיוע מהקרן לאחר בדיקת התוכנית כמפורט בסעיף 8 ב' מטה:

- א. המנהל הכללי – יו"ר.
 - ב. סגן המנהל הכללי גמלאות.
 - ג. מנהלת האגף לפיתוח שירותים.
 - ד. מנהלת האגף - במנהל המחקר האחראי על תחום קצבאות ילדים.
 - ה. מנהלת אגף אימהות.
 - ו. מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון.
 - ז. מנהל סניף אשר ימונה מעת לעת על ידי המינהלה.
 - ח. נציג המחלקה הרפואית.
 - ט. נציג אגף השיקום.
- הוועדה הפנימית של המוסד תוכל לזמן לישיבותיה אנשי מקצוע ויועצים לפי צורך התייעצות, לפי העניין וכן מנהלי סניפים רלוונטיים.

2. תפקידי הוועדה הפנימית של המוסד

- א. אישור תוכנית העבודה של הקרן.
- ב. לבדוק בקשות לסיוע, מידת התאמתן לקריטריונים, לקבוע עדיפויות כאמור בנוהל זה ולבדוק ישימות, סבירות ואיכות ההצעות.
- ג. לאשר או לדחות את הבקשה.

ד. לקבוע את תחומי האחריות לביצוע התוכנית ודרכי הפיקוח המתחייבים.
ה. לקבוע המסגרת התקציבית, לרבות תקציב רב שנתי, לבקשה המוצעת, ובלבד שזה לא יהיה גבוה מסכום הנקוב בתוכנית העבודה של הקרן מעת לעת לגבי שיעורי ההשתתפות בנושאי הסיוע השונים.

ו. להמליץ על שינויים בתקנון הקרן.

3. הרכב הוועדה

- א. ארבעה מחברי הוועדה הפנימית של המוסד יהיו מניין חוקי בישיבות, ובלבד שביניהם יהיו יושב ראש הוועדה או סגן המנהל הכללי גמלאות או מי מטעמם, מנהלת אגף אימהות ומנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון.
- ב. החלטה שתקבל ברוב קולות המשתתפים בישיבה. אם לא התקבלה החלטה תובא לדיון בישיבת הוועדה הבאה ואם גם אז לא התקבלה החלטה תובא הבקשה להכרעת המינהלה.
- ג. חבר ועדה היודע מראש שנבצר ממנו להשתתף בישיבה יוכל לבקש מראש שלא לדון בבקשה בהיעדרו, ובתנאי שהבקשה תידון בישיבה הבאה של הוועדה.
- ד. תוקף אישור בקשה יהיה לשנה, ואם לא יחתם בין המוסד לבין מבקש הסיוע הסכם במשך שנה כאמור, יהיה המוסד רשאי לבטל את החלטה ולא יינתן סיוע על פיה, אלא אם כן יובא הנושא לדיון מחודש בפני הוועדה הפנימית של המוסד ויאושר על ידה.

4. תהליך בדיקת התוכנית

- א. הצעת תוכנית לפיתוח שירותים ובקשה לסיוע תוגש למחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון ישירות על ידי הגוף המבקש לפתח ולהפעיל את השירות (להלן: "המבקש").
- ב. להצעה יצורפו מסמכים ותיעוד לפי הנדרש בטופסי בקשה לסיוע כפי שינוסח מעת לעת.
- ג. מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון או עובד המחלקה או יועץ שייקבע על ידו יבדוק את הבקשה ויסתמך לפי העניין על המידע וחוות דעת המקצועיות המצויים אצל גופים העוסקים בפיתוח ו/או מתן שירותים לאוכלוסיית הילדים ובני הנוער ברחבי הארץ.
- ד. לא תיבדק בקשה של גוף שלא עומד, בעת הגשת הבקשה, במילוי התחייבויותיו לפי התקשרות קודמת עם המוסד. ואולם, הודעה על כך תימסר לוועדה, שתוכל להחליט על דיון בבקשה, כאמור בסעיף (8 א) לעיל.
- ה. מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון והעובדים רשאים להיעזר ביועצים ובחוות דעת של מומחים חיצוניים לשם מתן סיוע בהכנה

- מפורטת של תוכניות (פרויקטורים) ובדיקת והפעלת תוכניות המוגשות למוסד. התשלום ליועצים ולמומחים החיצוניים יהיה על פי תעריף יועצים לניהול המתפרסם מעת לעת על ידי הממונה על השכר.
- ו. מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון יביא לדיון והחלטה בוועדה הפנימית של המוסד את התוכניות העומדות בקריטריונים ומתאימות לתוכנית העבודה של הקרן.
5. **ועדת ילדים של מועצת המוסד (להלן: "ועדת ילדים")**
- א. כל תוכנית שאושרה על ידי הוועדה הפנימית של המוסד תובא להתייעצות בוועדת ילדים.
- ב. בתום ההתייעצות עם ועדת ילדים, כאמור לעיל, תישלח הודעה למבקש הסיוע.
6. **הליך חתימת ההסכם**
- א. ייערך הסכם בין המוסד, הגוף המסתייע ושותפים אחרים במימון התוכנית, לאחר שההסכם עבר אישור של הלשכה המשפטית ומינהל הכספים של המוסד.
- ב. החוזה יכלול בין היתר התחייבויות הגוף המבצע, תנאי המימון ומועדיהם, סדרי דיווח ופרסום, סדרי הבקרה של המוסד על ההפעלה, סדרי בקרה כספית, סדרי מעורבות המוסד בביצוע התוכנית, מעמדה של ועדת ההיגוי, הסדרים להמשכיות בתום מימון המוסד, ובהתאם לדרישת המוסד פתיחת חשבון בנק מיוחד לתוכנית.
- ג. בהסכם יקבעו תנאים ונסיבות בהם יוכל המוסד להפסיק מתן הסיוע לתוכנית לפני שהושלמה, אם ביצועה אינו תואם את התוכנית שנקבעה.
- ד. היה וההסכם לא נחתם תוך שלושה חודשים מיום העברתו מהמוסד לגוף המסתייע, רשאי המוסד לבטל את אישור הסיוע לתוכנית.
- ה. כל תוכנית תלווה בוועדת היגוי. מנהל הקרן יקבע את נציג המוסד בוועדת ההיגוי.

9. ביצוע

- א. כל שינוי בתוכנית שיחול במהלך ביצוע התוכנית חייב להיות בידיעה ובהסכמה בכתב של מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון. לא יינתנו אישורים בדיעבד.
- ב. אם בתום ששה חודשים מיום התשלום הראשון טרם הוחל בביצוע התוכנית יחויב המבקש בהחזר כספי הסיוע כולל הצמדה וריבית כחוק.
- ג. עובדי המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון או מי שיקבעו על ידי מנהל המחלקה, יקיימו בקרה על ביצוע כל תוכנית על פי התנאים שנקבעו בחוזה לרבות המשכיות ההפעלה בתום תקופת הסיוע. המוסד רשאי להסתייע ביועצים חיצוניים לצורך מילוי המשימה האמורה לעיל.

10. דיווח

בסוף כל שנה יגיש מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון דין וחשבון מסכם על ביצוע התוכניות במהלך השנה. דין וחשבון יועבר למינהלת המוסד באמצעות מנהל האגף לפיתוח שירותים, לחברי ועדת הקרן וועדת הילדים.

11. תקציב וכספים

- ה. תקציב התפעולי של המוסד יכלול הקצאה כספית לקרן שתמומן מכספי ענף ביטוח ילדים. תקציב הקרן יכלול הקצאה לפרויקטורים וליועצים, כאמור לעיל (סעיף 9 ב.5.)
- ו. הצעת התקציב הכוללת תידון במסגרת דיוני התקציב במינהלה ובמועצה וטעונה אישור בדרך הקבועה לגבי תקציב המוסד.
- ז. מינהל הכספים והבקרה ינהל חשבון מיוחד לכל גוף שיאושר לו סיוע.
- ח. הוראות תשלום ייחתמו על ידי מנהל המחלקה לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון או על ידי מנהל האגף לפיתוח שירותים.

12. כללי

כל שינוי שיוכנס בתקנון זה טעון אישור מנהלת המוסד והתייעצות עם ועדת ילדים.